

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Andragogika a gerontagogika		
Typ předmětu	povinný	doporučený ročník / semestr	
Rozsah studijního předmětu	14 h.	hod. za týden	kreditů
Jiný způsob vyjádření rozsahu	14hod./semestr		
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky	konzultace/seminář
Další požadavky na studenta	<p>Studenti zpracují písemnou práci, viz distanční část studia. Zpracují snímek volného času a připraví se na písemnou zkoušku.</p> <p>Seminární část – na posledním výukovém bloku vystoupí studenti v týmu s vybraným tématem z oblasti andragogiky nebo gerontagogiky, které představí ostatním (témata: vzdělávání dospělých jako součást přeměny společnosti, možné profesní vzdělávání pro sociálního pedagoga, celoživotní učení ve vztahu k sociální pedagogice, senioři – aktuální situace, trendy, zajímavosti, média, možnosti aktivizace a vzdělávání – příklady z praxe, vlastní téma)</p> <p>Výsledná známka ze zkoušky bude zahrnovat výsledek z písemné práce, z práce na snímku volného času, z prezentace v seminární části a z písemné zkoušky (otevřené otázky – okruhy viz. níže)</p>		
Vyučující	Mgr. Lenka Gulová, Ph.D.		
Stručná anotace předmětu	<p>Předmět otevírá nejrůznější oblasti celoživotního učení a vzdělávání a aktivizaci dospělé a seniorské populace. Studenti se budou seznamovat s několika významnými tématy, které se dotýkají oblastí andragogiky i gerontagogiky. Budou si všimnout přesahů těchto disciplín do oblastí sociální práce, multikulturní výchovy, sociální pedagogiky aj. Andragogika se vztahuje také k různým cílovým skupinám, například k sociálně znevýhodněným, k migrantům nebo k menšinám. Zahrnuje mimo jiné oblast celoživotního učení, didaktickou teorii vyučování, zásady, metody a formy VVD, výuku dospělých jako komunikační proces, sebevýchovu, sebevzdělávání, volný čas dospělých, dospělý ve volném čase, netradiční didaktické systémy, rekvalifikaci, motivační faktory k učení, distanční studium, profesní vzdělávání, funkce vzdělávání v postproduktivním věku, fenomén stáří a aktivizaci seniorů. Součástí je sociální situace vybraných seniorských skupin a ageismus. Studenti získají vědomosti z dané oblasti, které mohou aplikovat v rozsáhlé praxi.</p> <p>Cíle předmětu (learning outcomes): Po absolvování kurzu bude student/ka schopen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definovat cíle andragogiky, orientovat se v historických souvislostech vzniku andragogiky v kontextu sociálních hnutí • Orientovat se v didaktických metodách andragogiky a aplikovat je do praxe, uchopit téma komunikace v andragogice • Nahlédnout do oblastí profesního vzdělávání • Pohlédnout na vlastní celoživotní učení • Proniknout do oblasti aktivizace seniorů, získá náhled na situaci seniorů ve společnosti v kontextu gerontagogiky <p>Klíčová slova: Profesní vzdělávání, aktivizace, komunikace, didaktika, principy vzdělávání, distanční vzdělávání, celoživotní učení, aktivizace seniorů, vzdělávání seniorů, ageismus, srovnávací andragogika, sociální hnutí.</p> <p>V seminární části výuky studenti posoudí sociální mobilitu a změny v životních šancích současné společnosti a reakce na ně. Budou reagovat na vybraná témata předmětu, budou se zabývat demokratizací společnosti a s ní nárůst příležitosti k sociálnímu vzestupu jedince, dalšími opěrnými body mohou být: otázka zaměstnanosti, role vzdělávání a podnikání, vnímání změn v životních šancích, dále pak vzdělávání v postproduktivním věku, sociální situace seniorů u nás a ve světě, stárnutí populace, atd. Vzdělávání dospělých ve světě – trendy, nabídky, možnosti, oblasti profesního a distančního vzdělávání.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Andragogika, její význam a poslání, současná situace ve vzdělávání dospělých, trendy v andragogice. Definování andragogiky, historický kontext, sociální hnutí jako významný faktor pro utváření andragogiky. Vzdělávání dospělých jako sociální hnutí. 2. Celoživotní učení a vzdělávání v kontextu současné společnosti, u nás i ve světě, rozdíl mezi celoživotním učením a vzděláváním. Trendy v celoživotním učení. 3. Didaktická teorie vyučování dospělých, didaktické formy, didaktické metody, didaktická kostka, didaktické principy ve vzdělávání, pyramida naslouchání, projektování. Fáze tvůrčího procesu, projektování v andragogice. 4. Výuka dospělých jako komunikační proces, asertivní jednání, kreativita dospělého, alternativní metody ve vzdělávání dospělých. 5. Sebevýchova a sebevzdělávání dospělých, volný čas dospělých a dospělý ve volném čase. Nejrůznější alternativy sebevzdělávání. 6. Oblasti rekvalifikace, současná situace na trhu práce, nezaměstnanost a rekvalifikace, nabídka vzdělávacích programů určených dospělým (věžeňství, sociální práce, atd.). 		

7. Stáří jako společenský fenomén, gerontagogika jako disciplína budoucnosti. Stručný vhled do psychologie stárnutí, kontext filozofie a sociologie stárnutí, funkce vzdělávání v postproduktivním věku, Univerzity III. věku, kluby seniorů, aktivizace seniorů.
8. Další témata vztahující se k seniorské populaci, senioři a vybraná sociální problematika; senioři v ústavních zařízeních, ageismus.
9. Srovnávací andragogika, vzdělávání dospělých ve vybraných zemích, vzdělávání dospělých v zemích třetího světa.
10. Úvod do profesního vzdělávání, podnikové vzdělávání, distanční vzdělávání, historický kontext, tvorba distančního textu.
11. Projektování jako součást andragogiky.

Informace ke kombinované nebo distanční formě

Rozsah konzultací (soustředění)

14hod./semestr

hodin za týden

Rozsah a obsahové zaměření individuálních prací studentů a způsob kontroly

- 1) Studenti vytvoří snímek volného času, formulář obdrží ve výuce.
- 2) Materiály budou v is.

Studijní literatura a studijní pomůcky

- Beneš, M. Úvod do andragogiky. Praha: Karolinum, 1997.
- Mužík, J. Andragogická didaktika. Praha: Codex Bohemia, 1998.
- Mužík, J. Profesní vzdělávání dospělých. Praha: ASPI, 2000.
- Stuart-Hamilton, I. Psychologie stárnutí. Praha: Portál, 1999.
- Pacovský, V. O stárnutí a stáří. Praha: Avicenum, 1990.
- Rabušic, L. Česká společnost stárne. Brno: MU, 1995.
- Říčan, P. Cesta životem. Praha: Panorama, 1990.
- Haškovcová, H. Fenomén stáří. Praha: Panorama 1989.
- Pávková, J. a kol. Pedagogika volného času. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-295-5.
- Šindlerová, I. Základy distančního vzdělávání. Olomouc: UP v Olomouci, 2005. ISBN 80-244-1224-1.
- Hrdlička M., Kuric.J, Blatný, M. Krize středního věku – úskalí a šance. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-168-9.
- Průcha, J., Veteška, J. Andragogický slovník. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3960-1.
- Janečková, H., Vacková, M. Reminiscence. Využití vzpomínek při práci se seniory. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-581-3.
- Grun, A. Život je teď. Umění stárnout. Praha: Portál, 1998. ISBN 978-80-7367-749-7.
- Kulich, J. Komparativní studium andragogiky. Olomouc, UP v Olomouci, 1999. Bez ISBN
- Vidovicová, L. Stárnutí, věk a diskriminace – nové souvislosti. Brno: MUNI, 2008. ISBN 978-80-210-4627-6.
- Skovajsa, M. a kol. Občanský sektor. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-681-0.
- Plamínek, Jiří. Vzdělávání dospělých. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3235-0.
- Machonin, P., Tuček, M., a kol. Česká společnost v transformaci. Praha: SLON, 1996.
- Rabušic, L. Česká společnost a senioři. Brno: FF UK, 1997.
- Tournier, P. Osamělost mezi lidmi. Praha: Návrat domů, 1998.
- Kulich, J., ed. Komparativní studium andragogiky - příklady, 1-5. Olomouc: Andragogé, 1999.
- Všetulová, M. Klíčové role v distančním vzdělávání. Olomouc: CDV UP, 2005.